

John STEINBECK

Premiul Nobel pentru Literatură 1962

Poneiul roșu

.....

POLIROM

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

John Steinbeck, *The Red Pony*

Copyright © John Steinbeck, 1933, 1937, 1938
Copyright renewed © John Steinbeck 1961, 1965
All rights reserved

© 2016 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto autor: Nobel Foundation, 1962

Foto copertă: © Carmen Parii

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

STEINBECK, JOHN

Poneiul roșu / John Steinbeck; trad. din lb. eng. de Dana Crăciun. –

Iași: Polirom, 2016

ISBN print: 978-973-46-6428-3

ISBN ePub: 978-973-46-6504-4

ISBN PDF: 978-973-46-6505-1

I. Crăciun, Dana (trad.)

821.111(73)-32=135.1

Printed in ROMANIA

John STEINBECK

Poneiul roșu

Traducere din limba engleză
de Dana Crăciun

POLIROM
2016

Cuprins

1. Darul	5
2. Munții cei mari	59
3. Promisiunea	85
4. Călăuza	119

JOHN STEINBECK, unul dintre clasicii literaturii americane, s-a născut în 1902 la Salinas, în California. Între 1918 și 1925 a studiat cu intermitențe la Universitatea Stanford, fără a obține vreo diplomă, apoi a avut slujbe dintre cele mai diverse, timp în care a început să scrie literatură. Debutează în 1929 cu romanul *Cupa de aur* (Polirom, 2012), iar în 1932 publică volumul de nuvele *Pășunile Raiului* (Polirom, 2012). Succesul cunoscut în 1935 cu *Cartierul Tortilla* (Polirom, 2012) și apoi, în 1937, cu romanul *Șoareci și oameni* (Polirom, 2013) îl impune drept unul dintre marii scriitori americani ai epocii. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial este corespondent de front pentru *New York Herald Tribune* în zona Mediteranei, unde e rănit de un șrapnel. Steinbeck a publicat peste douăzeci de cărți, multe devenite clasice. Printre ele se numără *Fruitele miniei* (1939; Polirom, 2013), pentru care a primit National Book Award și premiul Pulitzer, *Strada Sardinelor* (1945; Polirom, 2010, 2013, 2016), *La răsărit de Eden* (1952; Polirom, 2005, 2013, 2015) și *Iarna urajbei noastre* (1961; Polirom, 2004, 2014, 2016). Multe dintre cărțile sale au fost ecranizate și adaptate pentru cinematografie. John Steinbeck este laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1962. A murit la New York în 1968.

1

Darul

Cînd se crăpă de ziuă, Billy Buck ieși din baraca în care locuia și stătu preț de o clipă pe prispă, uitîndu-se la cer. Era un bărbat scund, lat în spate și crăcănat, cu o mustață ca de morsă și mâini pătrătoase, umflate și palme musculoase. Ochii îi erau gînditori, de un cenușiu apos, iar părul care i se ivera de sub pălăria de cowboy era țepos și aspru. Cînd ieși pe prispă, Billy își vîra încă în blugi cămașa. Își descheie cureaua și o strînse la loc. Locurile roase și lucioase din dreptul fiecărei găuri arătau cum mijlocul i se rotunjise treptat de-a lungul anilor. După ce văzu cum e vremea, Billy își curăță fiecare nară apăsînd-o pe cealaltă cu arătătorul și suflînd puternic. Apoi o porni spre grajd, frecîndu-și mîinile. Țesălă și pieptănă doi cai de călărit din boxe, vorbindu-le tot timpul în șoaptă, și abia ce termină, că se și auzi triunghiul de

fier de la fermă. Billy înfipse peria și țesala una într-alta și le așeză pe balustradă, după care se duse să mănânce micul dejun. Se mișcase domol și totuși fără să irosească vreo clipă, astfel că în momentul când ajunsese la casă, doamna Tiflin mai bătea încă în trian-glu. Aceasta îl salută dînd din capul cărunt și se retrase în bucătărie. Billy Buck se așeză pe trepte, căci nu era decît grăjdar și nu se făcea să intre primul în sufragerie. Îl auzi pe domnul Tiflin tropăind prin casă în timp ce-și vîra picioarele în cizme.

Clinchetul ascuțit al trian-glului îl puse în mișcare pe Jody. Era doar un puști de zece ani, cu părul de culoarea ierbii îngălbenite și prăfuite, cu ochi cenușii, politicoși și timizi, și cu o gură care i se mișca în timp ce gîndea. Trian-glul îl smulse din somn. Nu i-ar fi trecut prin minte să treacă cu vederea sunetul aspru. N-o făcuse niciodată și nici nu știa pe nimeni care s-o fi făcut. Își dădu la o parte părul încîlcit, care-i cădea pe ochi, și își scoase cămașa de noapte. Într-o clipă era gata îmbrăcat — în cămașă de chembrică albastră și salopetă. Era către sfîrșitul verii, așa că, evident, nu-și bătu capul cu încălțările. Ajuns în bucătărie, așteptă pînă ce maică-sa se deplasă din fața chiuvetei înapoi la plită. Apoi

se spală și își trecu degetele prin părul ud, dîndu-l pe spate. Maică-sa se întoarse brusc spre el cînd puștiul plecă de la chiuvetă. Jody privi sfios în altă direcție.

— Acuși trebuie să-ți tunzi părul, îi spuse maică-sa. Micul dejun e pe masă. Du-te, ca să poată veni și Billy.

Jody se așeză la masa lungă, acoperită cu o mușama albă care în unele locuri fusese frecată pînă la pînză. Ouăle prăjite erau înșiruite pe un platou. Jody își puse trei în farfurie și adăugă trei felii crocante de costiță prăjită. Dădu cu grijă la o parte o pată de sînge de pe un gălbenuș.

Billy Buck intră tropăind.

— Nu-ți face nici un rău, explică el. Nu-i decît o urmă pe care-o lasă cocoșul.

Chiar atunci intră și tatăl lui Jody, înalt și sever, iar după zgomotul pe care-l făcea pe podea, puștiul își dădu seama că purta cizme, dar se uită oricum sub masă, ca să se convingă. Taică-său stinse lampa cu petrol de deasupra mesei, căci lumina zorilor se revărsa de-acum din belșug pe ferestre.

Jody nu întrebă unde aveau să meargă în ziua aceea taică-său și Billy Buck, dar tare ar fi vrut să-i poată însoți. Tatăl lui era un partizan al disciplinei. Jody îl asculta în toate,

fără să pună întrebări. Acum Carl Tiflin se așeză la masă și se întinse după platoul cu ouă.

— Ai pregătit vacile de plecare, Billy? întrebă el.

— În țarcul de jos, zise Billy. Aș putea să le duc și singur.

— Sigur c-ai putea. Dar omul are nevoie de tovărășie. Ca să nu mai vorbim că ți se usucă gîtlejul.

Carl Tiflin era în toane bune în dimineața asta.

Mama lui Jody își iți capul în ușa.

— Când crezi c-o să vă întoarceți, Carl?

— Nu știu. Trebuie să mă întîlnesc cu niște indivizi în Salinas. S-ar putea să fim plecați pînă la lăsarea nopții.

Ouăle, cafeaua și pesmeții dispărură rapid. Jody îi urmă pe cei doi bărbați afară din casă. Se uită cum se urcă pe cai și cum mînașase vaci bătrîne de lapte afară din țarc și apoi pe deal în sus, înspre Salinas. Urmau să le vîndă măcelarului.

După ce dispărură peste culmea dealului, Jody urcă dîmbul din spatele casei. Cîinii veniră în fugă pe după colțul casei, aplecîndu-și umerii și dezvelindu-și colții de plăcere. Jody îi bătu ușor pe cap pe amîndoi – Doubletree Mutt,

cel cu coada mare și deasă și ochi galbeni, și Smasher, ciobănescul care omorîse un coiot și își pierduse o ureche în înfruntare. Urechea bună a lui Smasher era înălțată mai sus decît ar fi fost normal pentru un cîine ciobănesc. Billy Buck zicea că așa făcea el întotdeauna. După un salut agitat, cîinii își coborîră nasurile în pămînt și se îndepărtară, văzîndu-și de treabă și uitîndu-se din cînd în cînd în urmă, ca să se asigure că băiatul venea după ei. Înaintară prin curtea păsărilor și văzură că prepelițele mîncău laolaltă cu găinile. Smasher fugări un pic găinile, ca să nu-și piardă antrenamentul în caz că aveau să mai aibă vreodată oi de mînat. Jody merse mai departe prin grădina mare de zarzavat, unde porumbul verde era mai înalt decît el. Dovlecii erau verzi și încă mici. Se duse pînă la marginea desișului, unde apa rece a izvorului ieșea din jgheab și cădea într-o albie rotundă de lemn. Se aplecă și bău de lîngă lemnul verde, acoperit de mușchi, unde apa avea gustul cel mai bun. Apoi se întoarse și se uită în spate, înspre fermă, la casa scundă, văruiată în alb și împresurată de mușcate roșii, și la baraca lungă de lîngă chiparos, unde Billy Buck locuia singur. Jody vedea și caza-nul mare și negru de sub chiparos. Acolo erau

opăriți porcii tăiați. De-acum soarele ieșise de după culme și strălucea pe varul alb al caselor și grajdurilor, făcînd iarba udă să lucească blînd. În spatele lui, printre tufișurile înalte și aspre, păsările alergau pe pămînt încoace și încolo, făcînd mult zgomot printre frunzele uscate. Pe povîrnișuri veverițele chițaiu ascuțit. Jody se uită îndelung la clădirile fermei. Simți o șovăială în văzduh, o senzație că aici se schimbă ceva, că se pierde ceva și se ivește altceva nou – și necunoscut. Deasupra creștelor doi vulturi mari și negri pluteau la joasă înălțime și umbrele li se strecurau lin și iute în față. Murise vreun animal prin apropiere. Jody știa asta. Poate era vreo vacă sau, poate, stîrvul vreunui iepure. Vulturilor nu le scăpa nimic. Jody îi ura, așa cum îi urau toate făpturile cumsecade, dar nu li se putea face nici un rău, fiindcă te descotoroseau de stîrvuri.

După o vreme băiatul o porni din nou agale pe deal în jos. Cîinii îl lăsaseră demult în plata Domnului și își vedeau de-ale lor prin desiș. Se întoarse prin grădina de zarzavat, unde se opri o clipă ca să strivească sub călcîi un pepene galben necopt, lucru care nu-i făcu nici o plăcere. Era o faptă rea, știa bine asta. Împroșcă pămînt peste pepenele sfărîmat, ca să-l ascundă.

Cînd ajunse înapoi acasă, maică-sa îi controlă degetele și unghiile, aplecîndu-se peste mîinile lui aspre. N-avea rost să-l trimită curat la școală, căci pe drum se puteau întîmpla multe. Oftă cînd îi văzu crăpăturile negre de pe degete, apoi îi dădu cărțile și gustarea și îl îndemnă s-o pornească pe drumul de un kilometru și jumătate pînă la școală. Observă că în dimineața aceea gura băiatului muncea de zor.

Jody o luă din loc. Își umplu buzunarele cu bucățele de cuarț alb de pe drum, cu care mai arunca din cînd în cînd după cîte o pasăre sau un iepure care stătea prea mult pe drum, în bătaia soarelui. La răscrucea de la pod se întîlni cu doi prieteni și cei trei merșeră mai departe împreună, cu pași ridicol de lungi și prostindu-se. Școala nu începuse decît de două săptămîni. Printre elevi mai domnea încă un sentiment de răzvrătire.

La patru după-amiază Jody ajunse din nou în vîrfurile dealului și se uită iar înspre fermă. Căută cu privirea caii de călărit, dar țarcul era gol. Tatăl lui nu se întorsese încă. Se îndreptă apoi încet către corvezile de după-masă. Ajuns acasă, o găsi pe maică-sa pe prispă, cîrpind ciorapi.

— Ai două gogoși în bucătărie, îi zise ea.